

Hand-out 4vuurwerkveilig presentatie 2025 – instructie voor de docent

Voorbereiding:

- Neem de presentatie en de notities die erbij zitten vooraf goed door. Hierin vind je alle informatie over vuurwerk, vuurwerk do's en don'ts, de gevaren, vuurwerk in je omgeving en de 4vuurwerkveilig tips.
- Vergeet niet: de meeste kinderen in deze leeftijdscategorie mogen zelf geen vuurwerk kopen of afsteken. Pas als ze 12 jaar of ouder zijn mogen ze F1-vuurwerk (zoals sterretjes) afsteken en pas als ze 16 jaar of ouder zijn mogen ze zwaarder vuurwerk (F2) afsteken.
- Het belangrijkste is dat kinderen aan het einde van de les de **4**vuurwerkveilig tips kennen (de "4" in "4vuurwerkveilig" staat voor deze 4 tips). De tips beginnen allemaal met de 'v' van vuurwerkveilig. De tips zijn in lijn met het deel van de kinderen (onder 12 jaar) die nog helemaal geen vuurwerk mogen afsteken. De tips luiden als volgt:
 1. Vraag je ouder(s) of verzorger(s) (die met jou naar het vuurwerk wil kijken)
 2. Vuurwerkbril en gehoorbescherming dragen
 3. Voldoende afstand houden
 4. Veilige kleding dragen

Deze tips worden verspreid door de presentatie uitgelegd aan de hand van animaties.

Daarnaast is het van belang dat er open en zonder waardeoordeel een gesprek wordt gevoerd met de leerlingen over hoe zij omgaan met vuurwerk. Deze interactie is dit jaar nieuw toegevoegd in de presentatie, op advies van een onderwijskundige. Dit vraagt van jou als docent een iets andere aanpak: in plaats van het presenteren van cijfers, feiten en gevaren ontstaat er nu meer ruimte voor een open gesprek. Het is de bedoeling dat kinderen hun ervaringen delen en een bewuste keuze maken om wel of geen vuurwerk te kijken. Deze ervaringen en keuzes kunnen vervolgens ook weer gekoppeld worden aan de 4vuurwerkveilig tips.

Opmerking:

Naast deze presentatie bevat het lespakket ook verschillende werkvormen om de kennis van de kinderen en hun ouders/verzorgers te testen of om leerlingen zelf te laten ervaren hoe het is om met de gevolgen van een vuurwerkongeluk te leven.

In het vervolg van dit document worden alle slides kort toegelicht, zodat je je als docent vooraf goed kunt voorbereiden op de les.

Slide 1

Wat wil jij later worden?

Deze slide is de eerste slide van de presentatie, zodat de leerlingen nog niet weten waar het over gaat en hun antwoord daarop aanpassen.

De presentatie begint met de volgende vraag stellen aan de klas: **Wat wil jij later worden?**

- Stel de vraag in de klas.
- Laat de kinderen hier voor zichzelf even over nadenken (zodat ze het antwoord top-of-mind hebben). Je kan deze vraag kort bespreken in de klas of niet bespreken, aangezien er later in de presentatie de vraag wordt gesteld: "Kan je later nog worden wat je wil als je een vuurwerkongeluk hebt gehad?"

Uitleg: Deze vraag stellen we aan de leerlingen zodat zij zich beter kunnen voorstellen wat de gevolgen van een vuurwerkongeluk zijn en ze zich bewust worden hoeveel impact dit kan hebben op hun leven.

Slide 2 t/m 5

Deze vier slides vormen een interactieve oefening. Je neemt de leerlingen mee in een aantal vragen over vuurwerk en de keuzes die ze daarbij maken. Met elke volgende vraag worden leerlingen getriggerd om te kijken of hun eerder gemaakte keuze nog klopt. Elke nieuwe vraag wijkt af van de vuurwerkregels. Als docent is het goed om hierbij open te luisteren en vragen te stellen, zonder oordeel. Op deze manier gaan de leerlingen met elkaar in gesprek en worden ze aan het denken gezet over welke keuzes ze nu en in het verleden hebben gemaakt.

Slide 2 begint met de omschrijving van de situatie waarin de leerlingen zich bevinden. Daarna krijgen de leerlingen drie opvolgende vragen in slide 3 t/m 5. De eerste vraag lijkt onschuldig, maar hoe verder de leerlingen in de vragenreeks komen, hoe meer ze beseffen dat hun eerder gemaakte keuze misschien niet de juiste was. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke discussie over hoe je omgaat met vuurwerk, welke keuze je maakt en waarom je die keuze maakt.

Slide 2

Stel je voor:

Het is oudjaarsavond. Je hebt enorm veel zin om naar het vuurwerk te kijken. Je hebt een heel jaar op dit moment gewacht. De klok slaat twaalf uur. Het vuurwerk begint...

Stel je voor

Je leest de situatie voor waarin de leerlingen zich bevinden.

Slide 3

Naar wiens vuurwerk kijk jij het liefst? Afgestoken door...

A	B	C	D
			
je oma of opa	een groep vrienden	je tante of oom	je vader of moeder

Naar wiens vuurwerk kijk jij het liefst? Afgestoken door...

Je leest de titel voor: "Naar wiens vuurwerk kijk jij het liefst? Afgestoken door...". Leg de vier keuzeopties voor en check of de leerlingen een keuze hebben gemaakt. Er is geen wenselijk antwoord. De leeftijd van degene die het vuurwerk afsteekt speelt wel een rol.

Toelichting:

Kinderen onder de 12 jaar mogen geen F1- en F2-vuurwerk afsteken, zoals fop- en schertsvuurwerk: crackling ballen, sterretjes, grondbloemen, kleine fontein en knalerwten. Kinderen onder de 16 jaar mogen geen F2-vuurwerk afsteken, zoals siervuurwerk: showboxen, compounds en fontein.

Slide 4

...dit is trouwens waar ze hun vuurwerk hebben gekocht...

Je leest de titel voor: "...dit is trouwens waar ze hun vuurwerk hebben gekocht...". Zoals op de slide te zien is, koopt oma het vuurwerk in het buitenland. Je vrienden op een Chinese website, je tante via social media en je vader via een vriend of vage kennis.

De leerlingen hebben nu meer informatie over waar de door hun gekozen persoon het vuurwerk heeft gekocht. Vraag aan je leerlingen wat ze vinden van de manier waarop hun gekozen persoon aan vuurwerk komt. Vraag daarna of ze redenen kunnen noemen waarom het geen goed idee is om vuurwerk via deze kanalen te kopen. Zie ook de toelichting hieronder om het gesprek met ze aan te gaan. Sluit af met de vraag of ze nog steeds bij die persoon naar het vuurwerk willen kijken.

Tip:

Gebruik eventueel de 5x-waarom-methode. Door vijf keer 'waarom' te vragen na een antwoord kom je bij de kern van hun reactie.

Toelichting:

Het vuurwerk wat via de genoemde kanalen wordt verkocht, kan illegaal zijn. Je weet alleen zeker dat het vuurwerk toegestaan is, als in Nederland via een officiële vuurwerkwinkel is gekocht of als er bepaalde informatie op het etiket staat (Nederlandse gebruiksaanwijzing, CE-keurmerk, aanduiding 'geschikt voor particulier gebruik' en 'F1' of 'F2' – zie ook slide 14). Vuurwerk gekocht in het buitenland of via een buitenlandse webshop voldoet vaak niet aan de Nederlandse veiligheidseisen. Ook wordt er via social media of via via veel in illegaal vuurwerk gehandeld.

Slide 5

...en dit is het vuurwerk dat ze afsteken.

Je leest de titel voor: "...en dit is het vuurwerk dat ze afsteken." Zoals op de slide te zien is, steekt oma vuurpijlen af. Je vrienden een cobra, je tante babypijltjes en je vader nitraten. De leerlingen hebben nu informatie over welk vuurwerk er wordt afgestoken. Vraag aan je leerlingen wat ze vinden van het vuurwerk dat wordt afgestoken. Voelt dit voor hun oké en waarom wel of niet? Is dit vuurwerk eigenlijk wel toegestaan? Zie ook de toelichting hieronder om het gesprek met ze aan te gaan. Sluit af met de vraag of ze nog steeds bij de gekozen persoon naar vuurwerk willen kijken.

Vraag eventueel daarna of de leerlingen een vuurwerkongeluk in hun omgeving hebben meegemaakt, wat er is gebeurd en wat dat met hen deed. Praat hier verder over met je leerlingen.

Toelichting:

Al het getoonde vuurwerk is illegaal. Vuurpijlen en babypijltjes zijn sinds een aantal jaren illegaal, omdat ze relatief veel letsel veroorzaken. Cobra's en nitraten behoorden daarvoor ook al tot het illegale vuurwerk, omdat er een groot risico is op ongelukken bij het afsteken ervan, ze ernstig letsel kunnen veroorzaken (bijvoorbeeld het verliezen van een hand) en ze ook veel schade aan de omgeving kunnen veroorzaken.

Slide 6

Hoe ziet oud en nieuw er bij jullie uit als het gaat over vuurwerk?

Voordat je verder gaat met het vervolg van de presentatie stel je eerst de open vraag 'Hoe ziet oud en nieuw er bij jullie uit als het gaat over vuurwerk?'. De kans is groot dat er bij deze vraag al veel verschillende zaken, die later in de presentatie terugkomen, aan bod zullen komen. Dat is niet erg, juist het gesprek met de leerlingen en alle voorbeelden die ze noemen zijn waardevol.

Als docent is het goed om hier open te luisteren en vragen te stellen, zonder daarbij een oordeel te geven. Op deze manier gaan de leerlingen met elkaar het gesprek aan over vuurwerk en wat er nu eigenlijk normaal is, wat er mag, etc.

Het is niet erg als het gesprek in de klas niet op gang komt, in de rest van de presentatie is er ook nog voldoende mogelijkheid voor, met behulp van open vragen aan de leerlingen. Als deze onderwerpen al aan bod zijn gekomen eerder in de les, dan kun je ook besluiten om die betreffende vragen dan over te slaan.

Mocht de discussie over vuurwerk veel tijd in beslag nemen, weet dan dat in ieder geval slide 7, met de vier tips, een van de belangrijkste slides is. De interactieve slides met open vragen (slide 11, 16, 17, 21 of 27) zou je kunnen overslaan als er te weinig tijd is.

Slide 7

4vuurwerkveilig tips

Begin met de mededeling dat nee zeggen tegen vuurwerk oké is. Als je wel graag kijkt naar vuurwerk, houd je dan aan de volgende 4 tips.

Benoem de 4vuurwerkveilig tips en benadruk dat deze aan de hand van animaties later in de presentatie worden uitgelegd.

- Volg deze 4 tips op als je naar buiten gaat tijdens oud en nieuw (de tips gaan over het kijken naar vuurwerk aangezien kinderen tot 12 jaar zelf nog geen vuurwerk mogen afsteken).
- Zo heb je een grotere kans dat oud en nieuw veilig verloopt.

Verdiepende uitleg voor docent (dit komt later in de animaties terug):

1. Vraag je ouder(s) of verzorger(s) (die met jou naar vuurwerk wil kijken)
2. Draag een vuurwerkbril en gehoorbescherming
3. Houd voldoende afstand: Houd buiten minimaal 8 meter afstand. Dat is zo ver als 2 auto's achter elkaar:
 - Dit beschermt je grotendeels tegen rondvliegende vonken.
 - En ook loop je minder snel gehoorschade op. Vuurwerk veroorzaakt namelijk harde knallen. Zelfs bij het houden van voldoende afstand (als het geluidsniveau niet boven de 120 decibel uitkomt), kan er gehoorschade ontstaan. Ook kan het vuurwerk per ongeluk vlak naast je ontploffen, als het afsteken van vuurwerk niet goed gaat. Het is dus belangrijk dat je gehoorbescherming, zoals oorkappen of oordoppen, gebruikt.
 - Het geluidsniveau van legaal vuurwerk mag bij voldoende afstand niet boven de 120 decibel uitkomen: bij F2-vuurwerk is deze afstand 8 meter. Zie voor F1-vuurwerk de instructies op de verpakking.
4. Draag veilige kleding waar geen vuurwerk in terecht kan komen: Wat denken jullie dat je beter niet aan kan doen?
 - Trek geen brandbare kleding aan (geen nylon of fleece-vesten)
 - Draag geen jas met wijde zakken of capuchon, hier kan het vuurwerk namelijk in vallen
 - Draag geen (wijde) laarsjes, hier kan het vuurwerk namelijk in vallen
 - Draag een wollen trui en/of een spijkerbroek

Slide 8

Programma

Doorloop het programma met een korte toelichting. Vertel de kinderen wat je gaat doen in de les en dat het doel is om met hen het gesprek aan te gaan over vuurwerk, wat de regels en de gevaren zijn, welke effecten vuurwerk heeft op je omgeving en dat je hen tips wilt geven om oud en nieuw veilig te vieren.

- Wil je bepaalde slides in deze presentatie overslaan, klik dan met de rechtermuisknop op de slide (in het linkermenu) en kies 'dia verbergen'.

Slide 9

Titelslide: vuurwerk do's en don'ts.

Er zijn een aantal regels rond het kopen en afsteken van vuurwerk waar iedereen zich aan moet houden.

Slide 10

Vanaf welke leeftijd mag je vuurwerk afsteken?

Stel de vraag: Mogen jullie volgens de officiële regels vuurwerk afsteken?

Stel de extra vragen:

- Waarom wel/waarom niet?
- Welk vuurwerk?

Slide 11

Wat voor vuurwerk heb je weleens gezien?

Stel de vraag en luister naar alle antwoorden die worden gegeven. Je kunt hier ook aan de leerlingen vragen of er verschillende soorten vuurwerk zijn, en of ze weten welke dit zijn. In slide 12 wordt hier aandacht aan gegeven.

Slide 12

Vuurwerkcategorieën			
Vuurwerk do's en don'ts			
F1-vuurwerk	F2-vuurwerk	F3-vuurwerk	F4-vuurwerk
Soort vuurwerk: Fop- en schertsvuurwerk: crackling ballen, sterretjes, grondbloemen, kleine fonteinen en knalerwten	Soort vuurwerk: Siervuurwerk: showboxen, compounds en fonteinen	Soort vuurwerk: Knalvuurwerk, Chinese matten, single shots en Romeinse kaarsen	Soort vuurwerk: Grote vuurwerkshows met vaak siervuurwerk
Afstand: Zie instructies op vuurwerk	Afstand: Minimaal 8 meter		
			
Legaal vuurwerk		Illegaal vuurwerk	

Vuurwerkcategorieën (1)

Wat zijn de regels rond het kopen en afsteken van vuurwerk? De eerste regels gaan over het soort vuurwerk. Er zijn twee categorieën vuurwerk die je in de winkel kan kopen, namelijk F1 en F2 vuurwerk. Hoe gevaarlijker het vuurwerk, hoe ouder je moet zijn om het te kopen en af te steken. Maar vergeet niet F1 vuurwerk is ook gevaarlijk. Daar gebeuren óók ongelukken mee.

- F1 vuurwerk: fop- en schertsvuurwerk, zoals crackling ballen, sterretjes, grondbloemen, kleine fonteinen en knalerwten
- F2 vuurwerk: siervuurwerk, zoals showboxen, compounds en fonteinen
- F3 vuurwerk: knalvuurwerk, Chinese matten, single shots en Romeinse kaarsen
- F4 vuurwerk: grote vuurwerkshows met vooral siervuurwerk

Slide 13

Vuurwerkcategorieën			
Vuurwerk do's en don'ts			
F1-vuurwerk	F2-vuurwerk	F3-vuurwerk	F4-vuurwerk
Leeftijd: 12+ (kopen en afsteken)	Leeftijd: 16+ (kopen en afsteken)	Leeftijd: Nooit particulier (kopen of afsteken)	Leeftijd: Alleen professionals (kopen of afsteken)
			
Onder 12 jaar?	Onder 16 jaar?	Iedereen	Iedereen
Geen vuurwerk afsteken!	Geen vuurwerk afsteken!	Geen vuurwerk afsteken!	Alleen professionals!
Legaal vuurwerk		Illegaal vuurwerk	

Vuurwerkcategorieën (2)

- F1 vuurwerk mag je kopen en afsteken als je 12 jaar of ouder bent.
- F2 vuurwerk mag je kopen en afsteken als je 16 jaar of ouder bent.
- F3-vuurwerk mag niemand kopen of afsteken.
- F4-vuurwerk mag alleen door professionals worden gekocht en afgestoken.

Zwaarder vuurwerk mag alleen door professionals worden afgestoken. Zij hebben hier een opleiding voor gevolgd. Dit is het vuurwerk dat je in vuurwerkshows kunt zien!

Slide 14

Legaal en illegaal vuurwerk

Het kopen, bezitten en afsteken van illegaal vuurwerk is verboden in Nederland. Maar hoe kan je het verschil zien tussen legaal vuurwerk, vuurwerk dat wel is toegestaan, en illegaal vuurwerk?

Op legaal vuurwerk staat een Nederlandstalige gebruiksaanwijzing en de letters CE, dat is een Europees keurmerk dat betekent dat het vuurwerk in Europa is goedgekeurd. Ook staat er altijd de tekst 'voor particulier gebruik'. Dit is altijd categorie F1 of F2 vuurwerk.

Staat dit er allemaal niet op en heeft het geen Nederlandse gebruiksaanwijzing? Dan is het vuurwerk illegaal. In illegaal vuurwerk zit meestal teveel kruit en het geeft een te harde knal. Er staan zware straffen op het kopen en afsteken van illegaal vuurwerk. Je kunt een strafblad krijgen en je kunt dan later bijvoorbeeld geen politieagent, rechter of advocaat meer worden. Ook met legaal vuurwerk moet het vuurwerk volgens de regels worden afgestoken. Als je als kind tussen de 12 en 18 jaar problemen veroorzaakt, moet je naar het politiebureau of krijg je een Halt straf, waarbij je eventuele schade moet vergoeden en je excuses moet aanbieden.

Extra informatie voor (gast)docent:

Vertel kort iets over de verschillen van legaal en illegaal vuurwerk.

- Legaal vuurwerk heeft een Nederlandse gebruiksaanwijzing en een CE keurmerk (dit is een keurmerk dat op het vuurwerk wordt geplaatst en wat aangeeft dat het vuurwerk voldoet aan Europese regels). Illegaal vuurwerk heeft dit niet.
- Al het vuurwerk waar geen F1 of F2 op staat mag niet afgestoken worden. Het is te gevaarlijk of heeft een andere functie. Je hebt bepaalde kennis nodig om ermee om te gaan of het geeft veel overlast (te harde knallen).
- Op illegaal vuurwerk zit alleen een buitenlandse gebruiksaanwijzing (meestal Chinees) of er staat helemaal geen gebruiksaanwijzing op vermeld.
- Het knalvuurwerk bevat ander kruit en/of heeft een strijkkopje.
- De knal van het illegale vuurwerk is vaak te hard (meer dan 120 decibel). 120 decibel staat gelijk aan een rockconcert of een brandweersirene.
- Afsteken maar ook bezit van dergelijk vuurwerk is verboden.

Het meest verkochte illegale vuurwerk is:

Cobra's, grote Chinese rollen, strijkers, mortierbommen, lawinepijlen, vlinders

Dit mag in Nederland dus niet afgestoken worden!

Slide 15

Animatie tip 1: <https://youtu.be/5KjU3np4LXE>

Dit is de animatie van tip 1: Vraag je ouder(s) of verzorger(s)! Ofwel, vind een volwassene, die met jou naar het vuurwerk wil kijken.

Slide 16

Waar kopen jullie vuurwerk?

Stel hier de open vraag aan de leerlingen waar ze vuurwerk kopen. Let op: ze mogen het nog niet zelf kopen, dat doen ze dan waarschijnlijk met familie. Stel eventueel ook de vraag of er leerlingen zijn die geen vuurwerk kopen, om ook te laten zien dat dat ook een optie is.

Slide 17

Wanneer steken ze bij jou in de buurt vuurwerk af?

Stel hier de open vraag wanneer er vuurwerk in de buurt wordt afgestoken. Het is goed mogelijk dat leerlingen hier aangeven dat ze zelf ook wel eens vuurwerk afsteken. Hier kun je dan de link leggen met de eerdere informatie over vanaf welke leeftijd mag worden afgestoken. Stel open vragen aan de leerlingen om het gesprek met elkaar te voeren. Vragen die beginnen met "Waarom.....", "Hoe.....".

Slide 18

Wanneer kopen en afsteken

F2 vuurwerk mag je alleen kopen als je 16 jaar of ouder bent, op 29, 30 en 31 december. Als een van die dagen op een zondag valt, dan begint de verkoop van F2-vuurwerk op 28 december. Het is wel al eerder online te bestellen, maar dan kun je het pas afhalen op één van die drie dagen. Als je 16 jaar of ouder bent mag je F2 vuurwerk afsteken vanaf 31 december 18.00 uur tot 1 januari 02.00 uur 's nachts, om overlast te beperken.

- Stel de extra vraag (herhaling regels): Vanaf welke leeftijd mag je F1-vuurwerk ook alweer kopen en afsteken en kun je een paar voorbeelden noemen van F1-vuurwerk?
- Antwoord: 12 jaar en ouder/ voorbeelden: sterretjes, knalerwtten, trektouwtjes.

Slide 19

Titelslide: De gevaren

Vuurwerk is mooi en spannend, maar helaas ook gevaarlijk.

Slide 20

Waargebeurde verhalen (1)

Dit zijn verhalen van slachtoffers die door de spoedeisende hulpafdelingen in Nederland zijn opgeschreven.

Lees de verhalen voor en stel de vraag: Hoe hadden dit soort ongevallen voorkomen kunnen worden?

Antwoorden:

- Brandwond
 - Omstander: Veilige kleding dragen zoals strak zittende schoenen, een wollen trui en een spijkerbroek. Geen laarsjes waar vuurwerk in kan komen.
- Gehoorschade
 - Afstand houden + gehoorbescherming dragen.
- Oogverwonding
 - Afsteker: Niet met vuurwerk experimenteren, het door een volwassene laten afsteken en een vuurwerkbril dragen.

Slide 21

Waargebeurde verhalen (2)

Stel de open vraag aan de leerlingen of zij iemand kennen, zelf hebben meegemaakt over gehoord over een vuurwerkongeluk.

De belangrijkste oorzaken staan in de volgende slide op een rijtje.

Slide 22

Oorzaken ongelukken

De gevaren

1. Onveilig gedrag & omstandigheden

Het kan misgaan doordat mensen

- Het vuurwerk oppakken
- Experimenteren met vuurwerk
- Vuurwerk uit de hand afsteken/vasthouden
- Te dichtbij staan
- Vuurwerk opnieuw afsteken
- Geen rekening houden met de wind

Oorzaken ongelukken (1)

Er gebeuren ook veel ongelukken met legaal vuurwerk. Naast het verliezen van ogen en vingers worden veel brandwonden opgelopen. Dit gebeurt wanneer mensen zich onveilig gedragen en verkeerd omgaan met vuurwerk. Het oppakken van vuurwerk, experimenteren met vuurwerk, vuurwerk uit de hand afsteken/vasthouden, te dichtbij staan, het opnieuw afsteken en op vuurwerk stampen is bijvoorbeeld erg gevaarlijk. Ook kan het gevaarlijk zijn om geen rekening te houden met de wind.

Slide 23

Oorzaken ongelukken

De gevaren

2. Legaal vuurwerk

Legaal vuurwerk kan productiefouten hebben

- Het gaat te snel af
- Het geeft een steekvlam
- Het doet niet wat erop staat
- Het valt om

Oorzaken ongelukken (2)

Vuurwerk kan dus ook gevaarlijk zijn als je er wel goed mee omgaat. Zelfs als legaal vuurwerk op de juiste manier wordt aangestoken kan het misgaan. Dit kan komen doordat het vuurwerk ondeugdelijk is, dat wil zeggen dat er een fout in het vuurwerk zit waardoor het bijvoorbeeld te snel ontploft, een steekvlam geeft of niet doet wat erop staat. Daarnaast kunnen ongelukken ook gebeuren doordat het vuurwerk omvalt en de verkeerde kant op vliegt. Ook al heeft het vuurwerk een keurmerk, dan wil het dus nog niet zeggen dat het ongevaarlijk is. Let dus goed op en draag altijd een vuurwerkbril en gehoorbescherming!

Slide 24

Oorzaken ongelukken

De gevaren

3. Illegaal vuurwerk

Illegaal vuurwerk is onveilig en kan ernstige verwondingen geven

- Het kan een te harde knal geven
- Er kan een onvoorspelbare ontploffing ontstaan
- Het kan te snel afgaan

Oorzaken ongelukken (3)

Het afsteken van illegaal vuurwerk is niet alleen verboden, maar ook heel onveilig. Bij elke vijf ongelukken met vuurwerk komt het bij één door illegaal vuurwerk.

Slide 25

Animatie tip 2: https://youtu.be/Y9F4_aArZpo

Dit is de animatie van tip 2: Draag altijd een vuurwerkbril en gehoorbescherming.

Slide 26

1 2 3 4

Vuurwerk in je omgeving

Titelslide: Vuurwerk in je omgeving

Vuurwerk is mooi en feestelijk, maar niet iedereen is er blij mee.

Slide 27

Mag je in jouw buurt vuurwerk afsteken?

Stel de open vraag of er vuurwerk in de buurt mag worden afgestoken. In de volgende slide gaat het over vuurwerkvrije zones. En de slide daarna gaat over het vuurwerkverbod.

Slide 28

Vuurwerkvrije zones

- In steeds meer plaatsen en gemeenten zijn er vuurwerkvrije zones. Dit betekent dat er op deze plekken geen vuurwerk mag worden afgestoken. Vaak zijn dit gebieden in het centrum of in de buurt van een verzorgingstehuis of ziekenhuis om overlast te voorkomen. Vuurwerkvrije zones kun je herkennen aan de borden die erbij staan. Er zijn steeds meer gemeenten die helemaal vuurwerkvrij zijn om overlast te voorkomen.
- Stel de vragen:
 - Wat vind je van vuurwerkvrije zones? Zou je er zelf graag eentje in de buurt hebben, of juist niet?
 - Waar zou een vuurwerkvrije zone kunnen zijn binnen een gemeente? Ken je binnen jouw woonplaats een vuurwerkvrije zone?

Slide 29

Animatie tip 3: <https://youtu.be/5lCzk-Htgkw>

Dit is de animatie van tip 3: Houd voldoende afstand.

Slide 30

Discussie vuurwerk

Er is al langere tijd discussie of vuurwerk verboden moet worden of niet tijdens de jaarwisseling. Er zijn namelijk elk jaar veel gewonden, vuurwerk veroorzaakt overlast en schade en hulpverleners worden ermee belaagd. In plaats daarvan zouden de gemeenten bijv. een vuurwerkshow voor iedereen kunnen organiseren.

Stel de vraag: Kunnen jullie argumenten voor en tegen het verbieden van vuurwerk noemen?

Argumenten voor het verbieden van vuurwerk:

- Verwondingen voorkomen (mensen kunnen er heel hun leven last van hebben (tegen hoge kosten))
- In het algemeen gezondheid van de mens beschermen (bijvoorbeeld mensen met astma of hartklachten kunnen last hebben van hun gezondheid door luchtvervuiling)
- Minder overlast en schade
- Er zijn (veiliger) alternatieven (bijv. vuurwerkshows)
- Beschermen van het milieu (luchtverontreiniging tegengaan en geen plastic en zware metalen in het milieu door (sier)vuurwerk)

Argumenten tegen het verbieden van vuurwerk:

- Traditie, veel mensen vinden het leuk om vuurwerk af te steken

- Sommige mensen gaan niet veilig om met vuurwerk (bijv. in combinatie met alcohol en drugs) en/of kopen illegaal vuurwerk, deze mensen verpestten het voor de mensen die legaal vuurwerk afsteken en dit veilig doen à focus moet op eerste groep liggen
- Eigen verantwoordelijkheid (overheid moet hier geen invloed op uitoefenen)
- Leidt tot illegale handel in vuurwerk (omdat het niet meer mag, mensen vinden het spannend om wel te doen)
- Er zijn alternatieven, zoals vuurwerkvrije zones.

Slide 31

Groepsdruk

Als je jonger dan 12 bent, mag je nog geen vuurwerk kopen en afsteken. Categorie F1 vuurwerk mag afgestoken worden vanaf 12 jaar. Wat kan er gebeuren als een groepje 12-jarigen op pad gaat om vuurwerk af te steken?

Stel de vragen op de slide en praat met de kinderen over wat zij denken.

- Leg uit dat veel mensen in een groep vaak verder gaan dan ze alleen zouden doen. Ze moedigen elkaar aan om iets te doen, ervaren groepsdruk.
- Dat geldt voor heel veel dingen in het leven. Dus ook voor omgaan met vuurwerk.
- Belangrijk is dat je zelf blijft nadenken. Vraag jezelf steeds: wil ik dit doen of niet? Als je iets echt niet wil doen, zeg dit dan tegen de anderen en/of ga weg.

Of ga naar slide 2 t/m 5 voor de interactie oefening, als je die nog niet met je leerlingen hebt gedaan.

Hierbij een paar tips om met groepsdruk om te gaan:

1. Bedenk van te voren goed wat je zelf wel en niet wilt, zoals jullie in de bovenstaande situaties hebben gedaan. Als je dan in zo'n lastige situatie terecht komt is het makkelijker om 'nee' te zeggen als je je besluit al hebt genomen.
2. Probeer iemand te vinden die dezelfde mening heeft als jij. Samen sta je meestal sterker.
3. Als anderen aangeven iets niet te willen doen, kom dan voor ze op. Zorg ervoor dat een ander ook niet alleen staat.

Slide 32

Animatie tip 4: <https://youtu.be/6v3wIG3X2X0>

Dit is de animatie van tip 4: Draag veilige kleding.

Slide 33

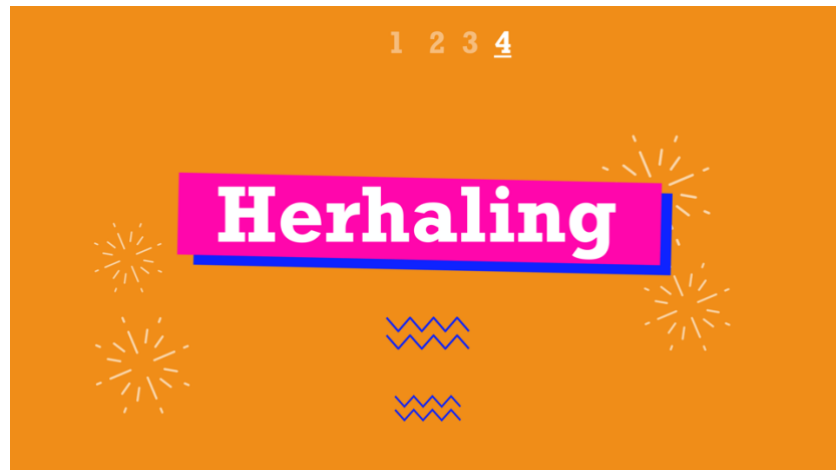
De gevaren: Kan jij later nog worden wat je wil als je een vuurwerkongeluk hebt gehad?

Stel de vraag: Kun jij later nog worden wat je wil als je een vuurwerkongeluk hebt gehad? ... als je niet meer kan zien? ... of als je vingers kwijt bent? ... of als je slechthorend bent?

Doe – afhankelijk van de beschikbare tijd - één of meer behendigheidspelletjes om dit laatste punt nog op een andere manier te illustreren bijvoorbeeld:

- Geblinddoekt je plek terugvinden: Haal 2 kinderen naar voren en doe ze een blinddoek voor. Laat ze nu teruglopen naar hun plek. Dat is dus erg lastig. Het laat zien dat hele simpele dingen niet meer gaan als je niet meer kunt zien.
- Veters strikken met één hand: Laat een paar kinderen hun veters opnieuw strikken met 1 hand achter hun rug. Dat is dus heel moeilijk om te doen als je een hand niet meer (goed) kunt gebruiken.
- Horloge losmaken zonder duimen: Kijk of iemand een horloge om heeft. Vraag of hij/zij dit horloge zou willen losmaken zonder de duimen te gebruiken. Dit is een stuk moeilijker dan met duimen.
- Laat een leerling door middel van gebaren iets aan een andere leerling duidelijk maken. Dit is nodig als je niet meer (goed) kunt horen. Dit is veel lastiger iets 'gewoon' zeggen (als je niet getraind bent in gebarentaal).

Slide 34

Titelslide: Herhaling

Slide 35

De gevaren: Wie weet de 4vuurwerkveilig tips nog?

Herhaling is van belang om de boodschap goed te onthouden. Kijk of de leerlingen de vier tips nog weten. In de volgende slide staan ze nogmaals weergegeven.

Slide 36

De 4vuurwerkveilig tips

Herhaal de 4vuurwerkveilig tips nog een keer zodat de leerlingen het goed kunnen onthouden en naleven als ze tijdens oud en nieuw naar buiten gaan om vuurwerk te kijken. Benadruk dat het ook een optie is om 'Nee' te zeggen tegen vuurwerk. Veel mensen vinden vuurwerk helemaal niet leuk, misschien geldt dit ook voor de leerlingen.

- Tip 1! Vraag je ouder(s) of verzorger(s) om met jou naar vuurwerk te kijken. Ofwel, vind een volwassene.
- Tip 2! Draag altijd een vuurwerkbril. En nee dat is zeker geen gewone bril, maar een echte vuurwerkbril. Deze is van plastic en voorkomt zo dat vuurwerk in je oog kan komen. Draag je een bril? Dan kan je de vuurwerkbril hier gewoon overheen dragen! Een gewone bril sluit namelijk niet af aan de zijkant, waardoor er alsnog vuurwerk in je ogen kan komen.
- Tip 3! Houd voldoende afstand, en dat is minimaal 8 meter. Dat is zo ver als twee auto's achter elkaar.
 - Dit beschermt je grotendeels tegen rondvliegende vonken.
 - En ook loop je minder snel gehoorschade op. Vuurwerk veroorzaakt namelijk harde knallen. Zelfs bij het houden van voldoende afstand (als het geluidsniveau niet boven de 120 decibel uitkomt), kan er gehoorschade ontstaan. Ook kan het vuurwerk per ongeluk vlak naast je ontploffen, als het afsteken van vuurwerk niet goed gaat. Extra tip: Het is dus altijd aan te raden om gehoorbescherming, zoals oordoppen, te dragen.
 - Het geluidsniveau van legaal vuurwerk mag bij voldoende afstand niet boven de 120 decibel uitkomen: bij F2-vuurwerk is deze afstand 8 meter. Zie voor F1-vuurwerk de instructies op de verpakking.
- Tip 4! Draag veilige kleding, zoals een wollen trui, strak aansluitende schoenen en zeker geen capuchon of wijde zakken!
 - Trek **geen** brandbare kleding aan (geen nylon of fleece-vesten)
 - Draag **geen** jas met wijde zakken of capuchon
 - Draag **geen** wijde laarsjes

Wat je wel kunt dragen is:

- Een wollen trui, die zorgt voor een goede brandwerende laag. Wol brandt namelijk het slechtst van alle materialen.
- Katoen (dus een spijkerbroek) is ook brandbaar, maar geeft minder ernstige verwondingen dan synthetische stoffen die smelten zoals een panty.

Slide 37

Het einde van de presentatie

Vertel de leerlingen over de huiswerkopdracht die zij samen met hun ouders/verzorgers kunnen doen. Daarnaast vind je in het lespakket nog meer werkvormen zoals een Kahoot-quiz, kruiswoordpuzzel, invulverhaal, decibelmeter, verschillende experimenten waarmee de leerlingen aan de slag kunnen gaan en nog meer. Deze documenten vind je op:

[Lespakket: 4vuurwerkveilig | VeiligheidNL](#)